

Левіщенко Марія Сергіївна,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземних мов
Національної академії внутрішніх справ

ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЯ У ЗМІСТІ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ

Глобалізаційні тенденції розвитку сучасного суспільства становлять нові вимоги перед освітою. Стратегічною метою сучасної освіти є формування високоосвіченої, інтелігентної, самодостатньої та творчої особистості з інноваційним типом мислення і діяльності, здатної гідно відповісти на виклики цивілізації [1]. Серед основних стратегій удосконалення української освітньої системи є європеїзація мовної освіти, яка висуває високі вимоги до тих, хто навчає, і до тих, хто навчається, оскільки має установку на підготовку фахівців нової генерації, здатних до активного життя в умовах об'єднання культур. Цим пояснюється факт надання статусу пріоритетної галузі професійної освіти. Найважливішим завданням професійної підготовки студентів у вищому навчальному закладі є формування необхідного і достатнього рівня професійної компетенції.

Запорукою успіху в досягненні мети має стати принцип пріоритетності людини, модернізація структури, змісту та організації освіти на засадах компетентнісного підходу.

Результатом навчання іноземної мови на засадах культурологічного підходу є взаємопов'язане формування міжкультурної та іншомовної комунікативної компетентностей, тобто міжкультурної комунікативної компетентності, яка визначається як здатність успішно й адекватно спілкуватися іноземною мовою в ситуаціях міжкультурного спілкування різних типів і видів з урахуванням основних зовнішніх соціокультурних і внутрішніх ситуативних факторів [3, с. 36].

Так, останнім часом ідея взаємопов'язаного вивчення мови і культури активно розвивається у рамках нової лінгвістичної галузі – лінгвокультурології, яка вивчає особливості вияву в мові культури народу [2]. Підґрунтям для

виокремлення нової дисципліни стала зміна напрямку дослідження. Якщо традиційно зв'язок мови і культури використовували для вирішення суто лінгвістичних проблем, то предметом лінгвокультурології стає перш за все культура, способи її виявлення, збереження і передачі в мовних одиницях [4].

Виходячи з комунікативного підходу, в процесі навчання іноземним мовам необхідно сформувати вміння спілкуватися іноземною мовою, або іншими словами, придбати комунікативну компетенцію. Комунікативна компетенція передбачає вміння користуватися всіма видами мовленнєвої діяльності: читанням, аудіюванням, говорінням (монолог, діалог), листом.

Процес спілкування іноземною мовою досліджується не тільки як процес передачі і прийому інформації, але і як регулювання відносин між партнерами, встановлення різного роду взаємодії, як здатності оцінити, проаналізувати ситуацію спілкування, суб'єктивно оцінити свій комунікативний потенціал і прийняти необхідне рішення.

Іншомовна комунікативна компетенція необхідна і достатня для коректного вирішення студентами комунікативно - практичних завдань у досліджуваних ситуаціях побутового, педагогічного, наукового, ділового, політичного і соціально - політичного спілкування, розвиток здібностей і якостей, необхідних для комунікативного та соціокультурного саморозвитку ⁹.

Іншомовна комунікативна компетенція має складну структуру і включає цілий ряд компетенцій.

Лінгвістична компетенція є одним з основних компонентів комунікативної компетенції. Її зміст становить здатність людини правильно конструювати граматичні форми і синтаксичні побудови у відповідності з нормами конкретної мови.

Лінгвістична компетенція як один з основних компонентів комунікативної компетенції ділиться на мовну і мовленнєву компетенції.

Лінгвістична компетенція складається з наступних видів:

Мовна компетенція - це знання в галузі мовної системи (в межах програмного мінімуму), навички оперування цими знаннями.

Мовна компетенція - володіння нормою мовної поведінки (у всіх видах мовленнєвої діяльності).

Отже, формування міжкультурної комунікативної компетентності МВІМ у рамках культурологічного підходу має відбуватися за умов взаємопов'язаного навчання мови й відповідної культури. Серед способів залучення студентів до культури країни, мова якої вивчається, особливої уваги заслуговує також лінгвокультурологічний компонент, методологічною основою якого є теоретична база нової лінгвістичної науки лінгвокультурології. Основними формами включення лінгвокультурологічної інформації у зміст іншомовної підготовки майбутніх учителів іноземних мов ми вважаємо лінгвокультурологічний підхід до вивчення іноземної мови та формування відповідної компетентності. Сформована лінгвокультурологічна компетентність МВІМ значно поліпшить якість фахової підготовки, адже дозволить глибше зрозуміти не тільки мовні явища, а й прищепити любов та повагу до іншої культури та народу, спонукатиме до творчого ставлення до своєї педагогічної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Концепція мовної освіти в Україні. Проект [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
https://www.google.ru/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CCEQFjAA&url=http%3A%2F%2Fschool125.edu.kh.ua%2FFiles%2Fdownloads%2FCoconcept_L_education.doc&ei=WbaNU92dL6yWyQOv1YHIDg&usg=AFQjCNFcQ-4JYjHuovFedkNtVUfFRSwD0Q&bvm=bv.68191837,d.bGE&cad=rjt.
2. Мацько Л. І. Актуальність лінгвокультурологічних ідей Карла Фослера / Л. І. Мацько // Актуальні проблеми слов'янської філології. Серія "Лінгвістика і лінгвокультурознавство" : міжвуз. зб. наук. ст. / відп. ред. В. А. Зарва. – Бердянськ : БДПУ, 2010. – Вип. XXIII. – Ч. I. – С. 437–443.
3. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підруч. для студ. клас., пед. і лінгвіст. ун-тів / О. Б. Бігіч, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін. / за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.
- 4 Чубенко К. В. Лінгвокультурологія з погляду історіографії [Електронний ресурс] / К. В. Чубенко. – Режим доступу: <http://bibl.kma.mk.ua/pdf/novitfilolog/12/88.pdf>.